

Nieuwsbrief 1/2010

www.hko97.nl

Secretariaat

Joke van Elburg
De Schammelte 27
7731 BL Ommen
Tel. 0529-463288
w.feddema@home.nl

Ledenadministratie

Diny Martens
Hamsgoren 6
7731 EL Ommen
Banknr. 37.89.03.977

Redactieadres

Patrijsstraat 39
7731 ZL Ommen
hko-ommezien@hccnet.nl

Van de voorzitter

Het jaar 2010 is alweer een paar dagen oud als ik deze bijdrage aan het papier toevertrouw. Ik kijk met belangstelling uit naar welke gebeurtenissen een bijdrage gaan leveren aan de geschiedenis van Ommen. Wat in elk geval nu al een belangrijk feit is, is het volgende.

* Dieks Horsman, een zeer gewaardeerd lid van de HKO, ik noem hem het historisch geweten van onze vereniging, heeft in de periode 2002-2009 meer dan 100 lezingen en diapresentaties verzorgd. Ik vind dat een prestatie van formaat. Dieks, hartelijk dank voor jouw inzet!

* Jan van der Kooij en Hans Steen hebben het afgelopen jaar alle hoogtepunten en gebeurtenissen met de fotocamera vastgelegd in een prachtig overzicht, dat in boekvorm verschijnt. Ik kan het u aanbevelen.

Zoals u wellicht bekend is, ondergaat het centrum van Ommen de komende jaren een ware metamorfose. Vele panden worden of nieuw gebouwd of worden gerestaureerd. Daarnaast zal de Markt weer zijn echt pleinfunctie terugkrijgen.

Hoewel deze verandering nog enige jaren zal vergen, krijgt Ommen na de voltooiing een nieuw gezicht.

Om het huidige beeld voor de toekomst te bewaren gaan we komende tijd, die delen die bij de restauratie, verbouw, nieuwbouw zijn betrokken, vastleggen. Als over enige jaren het nieuwe gezicht of aanblik zoals u wilt er is, gaan we een fotoboek uitgeven waarmee u een beeld krijgt van alle veranderingen in Ommen in de afgelopen 100 jaar.

Berend Jan Warmelink

Jaarvergadering 18 maart 2010

Op donderdag 18 maart 2010 (**niet zoals eerder vermeld op 25 maart 2010**) houdt de HKO zijn ledenvergadering in het Hervormd Centrum in Ommen. Hieronder treft u een aantal belangrijke stukken met betrekking tot het huishoudelijke deel aan.

Agenda ledenvergadering HKO 18 maart 2010

1. Opening
2. Mededelingen van de voorzitter
3. Verslag ledenvergadering van 26 maart 2009
4. Jaarverslag secretaris
5. Financieel jaarverslag/begroting
6. Verslag kascommissie en verkiezing nieuw lid kascommissie
7. Vaststellen contributiebedrag
8. Bestuursleden: af- en aantredend

Doelstelling HKO:

De vereniging heeft ten doel door middel van heemkundige en/of andere activiteiten belangstelling voor Ommen, alsmede voor het onderzoek naar lokale en regionale geschiedenis te bevorderen in de ruimste zin van het woord.

Zij tracht dit doel te bereiken door:

- a. *het verenigen en in stand houden van groeperingen van een heemkundig karakter*
- b. *het organiseren en ondersteunen van activiteiten met een educatief en algemeen vormend karakter*
- c. *het verzorgen van publicaties, het medewerken aan projecten van heemkundig belang*
- e. *alle wettige middelen welke verder voor het doel van de vereniging bevorderlijk kunnen zijn.*

9. Rondvraag
10. Foto's van "bak- en kokhuis": vertonen en aanbieden aan vertegenwoordiger van de gemeente Ommen
11. Pauze
12. Lezing van mevrouw Tineke van Buren uit Hellendoorn over "Paasgebruiken"
13. Sluiting

Notulen ledenvergadering HKO 26 maart 2009

1. Opening door de voorzitter Berend Jan Warmelink

Allen worden hartelijk welkom geheten op deze ledenvergadering. In het bijzonder Jenita Visser en Henk Zomer (Stichting Ommerschans) en de heer Hesselink (Van Raalte Stichting),

2. Mededelingen

De voorzitter deelt mee wat de regels betreffende de consumpties zijn en hoe het programma er verder zal gaan uit zien.

a. 700^e lid

Aan mevrouw E. Beniers-Kisteman wordt een bloemetje overhandigd omdat zij het 700^e lid van de HKO is.

b. Filmavond

Op 15 en 16 april worden 2 films vertoond: over het 50-jarig bestaan van de Oranjevereniging en over de kerken. Deze laatste film is gemaakt door Roel Volkerink. Voor leden en donateurs van de HKO/Streekmuseum is de toegang gratis.

c. Huisvesting

Omdat de Boslustschool gehuisvest wordt in het voormalige schoolgebouw in de Laarakkers moet HKO verhuizen. Hoewel we nog wachten op een telefoontje van de gemeente, is het zeer waarschijnlijk dat we naar de Schurinkstraat gaan, in het pand van schilder Van Elburg.

d. Wijziging samenstelling bestuur

Volgens de statuten moest een bestuursverkiezing worden gehouden, maar omdat de leden van de werkgroepen bestuurlijke verantwoordelijkheid hebben gekregen, hoeft dit niet.

e. Afscheid

Luuk Vogelzang was aftredend en is niet meer verkiesbaar, vandaar dat nu afscheid van hem wordt genomen. Luuk was één van de mensen van het eerste uur en heeft veel werk voor de HKO verricht. Hij blijft op de achtergrond werkzaamheden verrichten voor de vereniging. Hij wordt in dichtvorm toegesproken door Aldien Pas-

man. Als dank voor het vele door hem verrichtte werk ontvangt hij hiervoor een DVD en attentie.

3. Verslag ledenvergadering van 27 maart 2008

Het verslag wordt zonder op- en/of aanmerkingen vastgesteld.

4. Jaarverslag van de secretaris

De voorzitter vraagt of er op- en/of aanmerkingen zijn over het jaarverslag van 2008. Er zijn geen vragen, waarna het verslag wordt vastgesteld en de secretaris bedankt wordt voor het opstellen van het jaarverslag.

5. Financieel jaarverslag/begroting van de penningmeester

De voorzitter vraagt of er op- en/of aanmerkingen zijn over het financiële jaarverslag/begroting van 2008. Er zijn geen vragen, waarna het verslag wordt vastgesteld en de penningmeester bedankt wordt voor het opstellen hiervan.

6. Verslag kascontrolecommissie / nieuwe leden kascontrolecommissie

De kascontrolecommissie, bestaande uit de heren Horsman en Schuurman, laat weten dat het financiële verslag van de penningmeester over 2008 in orde is bevonden. De heer Schuurman is aftredend. De heer J. Olthof stelt zich beschikbaar voor de kascontrolecommissie en komt in de plaats van de heer Schuurman.

7. Rondvraag

a. Gevraagd wordt of de film die getoond wordt op 15 en 16 april ook tijdens een inloop getoond kan worden in het HKO-gebouw. Dit voor de mensen die op deze avond niet kunnen.

b. Verder wordt gevraagd of de verhuizing niet in 1x kan in plaats van 2x. Geantwoord wordt dat dit mooi zou zijn maar dat dit in afwachting is van de gemeente.

8. Van Raalte Stichting

Het woord wordt gegeven aan de heer G.J. Hesselink, voorzitter van de Van Raalte Stichting. De heer Hesse-

link overhandigt het 1^e exemplaar van de folder van deze stichting aan de HKO. Tevens geeft hij een korte uitleg op de doelstelling en de plannen van de Stichting.

9. Ommerschans: van verleden naar heden

Het woord wordt gegeven aan Jenita Visser en Henk Zomer. Aan de hand van een presentatie geven zij zowel de geschiedenis van de Ommerschans weer, als ook wat de plannen voor de toekomst zijn.

10. Sluiting

De voorzitter Berend Jan Warmelink bedankt allen voor hun aanwezigheid en inbreng, en wenst allen wel thuis.

Jaarverslag secretaris HKO 2009

Het was een bijzonder jaar (en dat was't)!

In december 2008 hoorden we dat HKO nu écht moest vertrekken uit Ommezien. Alleen was niet bekend waar naar toe!

De gemeente bood begin 2009 een schoollokaal aan, maar na veel passen en meten en overleggen, kwamen we tot de slotsom dat deze ruimte echt onvoldoende was. In Ommezien hadden we al eerder de helft van de ruimte ingeleverd en in deze school zouden we nog maar de helft daarvan overhouden! Dat was niet echt waar we op hoopten.

De meeste leegstaande gebouwen die we konden bedenken, waren te duur en/of te klein. Uiteindelijk kwam ons huidige onderkomen in beeld. Ook hier was de totale oppervlakte kleiner dan in de school, maar we hoefden er niet veel aan op te knappen en de ligging was ook gunstig.

De tijd begon te dringen, dus uiteindelijk is dit aanbod geaccepteerd.

Eind april werden met vereende krachten onze bezittingen verhuisd. Lang niet alles kon weer worden geplaatst, waardoor iedereen wat moe(s)t inschikken.

De reacties zijn over het algemeen positief. Het is wat wennen en sommigen vonden de sfeer in de school wat gezelliger, maar uiteindelijk heeft iedere werkgroep zijn plekje wel weer gevonden.

Het is alleen jammer dat we geen schoolplein meer hebben (voor de barbecue) en ook het ontvangen van een grotere groep is een probleem. Gelukkig kunnen we in die gevallen meestal terugvallen op het Streekmuseum. En: gelukkig is de mooie bezemkast van Henk Pasman wel meeverhuisd!

Toen we verhuisden hoopten we nog dat het onderkomen aan de Schurinkstraat de laatste tussenstop zou zijn voordat we een definitieve plek bij het vernieuwde Streekmuseum zouden krijgen.

In april heeft de voorzitter een uitgebreide presentatie gegeven voor de gemeentelijke welstandscommissie. De reacties van de leden waren zeer positief, maar uiteindelijk bleek, na de behandeling van de begroting voor de komende jaren, dat er geen euro is gereserveerd voor de verbouwing van het Streekmuseum. Het lijkt erop dat het idee van Streekmuseum en HKO, samen onder één dak verder weg is dan ooit.

De beide avonden voor de leden werden goed bezocht.

Op de algemene ledenvergadering in maart werd een lezing gegeven door een oud-dierenarts. Hij kon boeiend vertellen over het verschil van het werk op het platteland in vroeger tijden en nu. Ook de film van de fam. Volkerink over Junne was prachtig.

Maar vooral de najaarsvergadering, met een humoristische lezing van de heer ten Oever over het Nedersaksisch dialect (pardon: taal) en (opnieuw) een prachtige film van de familie Volkerink trok veel publiek.

Daarnaast werden er nog twee extra avonden georganiseerd in het Streekmuseum, waar zowel de film van de heer Volkerink over de Ommer kerken, als de film, welke gemaakt werd ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Oranjevereniging werden vertoond. Beide keren was de zaal uitverkocht!

Evenals vorig jaar werd er een het eind van het seizoen, samen met de Oll' Ommer, een fietstocht georganiseerd. Deze werd afgesloten met een geweldige barbecue bij het Streekmuseum.

En, op een idee gebracht door de Kleppertoer van Hardenberg, bedacht onze activiteitencoördinator een "rondje Ommen". Ook deze activiteit was een samenwerking tussen HKO en Oll' Ommer.

Twee keer werd met een volledig afgeladen bus een mooie route gereden door de buurtschappen van Ommen, waarbij Dieks Horsman en Harry Woertink uitleg gaven. Zo weten we weer waar iedereen woont of heeft gewoond.. Dit was een groot succes en voor herhaling vatbaar.

Gewoontegetrouw was HKO ook weer aanwezig op de Sallandse markten bij het Streekmuseum. De versgebakken "knieperties" gingen als de bekende warme broodjes over de toonbank.

Ook op **Koninginnedag** was HKO weer opvallend aanwezig in de optocht! De harde kern verplaatste zich, als echte Noormannen, in een prachtig Vikingschip, Maar daarnaast reed een schitterend versierde paardentram mee, met aan boord een, oranje geklede, HKO-afvaardiging.

In oktober kwamen ong. 30 leden van de Heimatverein uit Recke op bezoek bij de werkgroep Boerderij- en veldnamen. Zij werden ontvangen in het Streekmuseum, waarna een rondleiding door Ommen volgde. In de middag werden Vilsteren, de Lemelerberg en Eerde bezocht. De dag werd afgesloten bij de Nieuwe Brug. Zowel de bezoekers als de HKO-ers gingen tevreden naar huis: het was een zeer geslaagde dag.

Van de archivaris

In de eerste nieuwsbrief van het jaar probeer ik altijd iets te vermelden over documentatie en wetenswaardigheden rond de tweede wereldoorlog.

Ik probeer u in deze rubriek dan ook te informeren over de documenten die wij in de achterliggende tijd over deze periode, hebben ontvangen.

Door onszelf ingekocht het boek 'De Pruis komt!'

Overijssel in de tweede wereldoorlog.

Het boek is verschenen in 1990 en uitgegeven door Waanders Zwolle. Het is de bedoeling van de auteurs om een inzicht te geven in het gecompliceerde leven

tijdens die oorlog in de provincie Overijssel. Dit leven speelt zich voornamelijk af in de regio Twente en de grote steden. Ook het kamp Erika wordt beschreven. Het boek is ruim voorzien van fotomateriaal. Enkele bekende foto's uit Ommen zijn afgedrukt. Van heel andere orde en voor ons wat dichterbij is het boek "Met onvergetelijke moed" oorlog, verzet en bevrijding in N.O. Overijssel en omgeving. Het is geschreven door G.Heijink e.a. en uitgegeven in 2005 door Boekhandel Heijink te Hardenberg. Wij ontvingen dit boek van Harro Schouten.

In het boek vertellen mensen over hun persoonlijke ervaringen van wat ze in de oorlog beleefden en wat er zich in hun omgeving, (de in 2001 heringedeelde) gemeente Hardenberg en Ommen afspeelde. In dit boek wordt ook gebruik gemaakt van verhalen uit de boeken van W. Stappenbelt. Uitgebreid worden de wapendroppings, die in het Stegerenseveld in de periode van oktober 1944 tot en met april 1945 plaatsvonden, beschreven. De wapendroppings werden aangekondigd via gecodeerde berichten, zoals bv. "De kikvors zit in het riet" op de Belgische radiozender. Tijdens de dropping stonden de mitrailleurs opgesteld om onverhoedse indringers zonder pardon neer te maaien. Pagina 93: de lichten gingen aan en de droppings vonden plaats. De vliegtuigen denderden op nauwelijks tweehonderd meter boven de hoofden van de jonge mannen. Aan parachutes kwamen de hoeveelheden in containers neer in de heide van het Stegerenseveld. In luttele uren werd keihard gewerkt om alles te bergen. De containers werden in de Vecht gedeponeerd.

En ook de rivier zweeg als het graf. Ook de bevolking bleef zwijzaam en zorgden ervoor dat de Duitsers geen notie hadden van wat er zich hier afspeelde. Wat dat betreft spreekt het opschrift bij het monument in Stegeren, dat juist op 4 mei as. 25 jaar geleden werd onthuld, boekdelen. Ter gelegenheid van de verschijning van "Lemele, Archem en Dalmsholte in oorlogstijd 1940-1945" ontvingen wij van 't Lemels arfgoed dit boek. Het is een herdenkingsuitgave 60 jaar na de bevrijding rond de Lemelerberg. Het boek is ook door hen uitgegeven. In dit boek worden persoonlijke herinneringen van onder ons wel bekende mensen weergegeven. In een interview met Dina en Bertus Stoeten vertellen zij over de V2 die per spoor aankwamen in Ommen en dan naar Archem werden vervoerd. In Archem werden ze afgevuld met brandstof en zwaar gecamoufleerd getransporteerd naar Hellendoorn. Rondom het afvulstation, in de omgeving van kasteel Archem, was er sprake van een spergebied. Meer mensen vertellen in dit boek over het V2 station. Een overzichtskaartje geeft precies weer waar dit alles zich afspeelde.

Volgens mij is hier onder ons niet zo heel veel van bekend en zou dit feit misschien op de een of andere manier meer aandacht kunnen verdienen.

Van Eunice Steen ontvingen wij een door haar gemaakte Scriptie "De tweede wereldoorlog in Ommen". Zij schreef deze scriptie als werkopdracht voor het vak geschiedenis op school.

Prachtig dat jonge mensen op deze manier bezig zijn om de geschiedenis van hun woonplaats uit te pluizen en aan papier toe te vertrouwen. De hoofdvraag "Wat hield de Tweede Wereldoorlog in voor Ommen?" wordt in verschillende deelvragen die met allerlei zaken te maken hadden in 14 hoofdstukken en 24 pagina's uitgewerkt. Als ze de geschiedenis van de onze Joodse medeburgers vertelt besluit ze met de indrukwekkende korte slotregel op pag. 10: de Joodse Gemeente in Ommen bestond niet meer...

In haar conclusie schrijft ze: Ik heb zelf ook veel van deze scriptie en het maken daarvan, geleerd. Ik wist bijna niets over de Tweede Wereldoorlog in Ommen. Nu heb ik een goed idee gekregen van de hele oorlog die zich hier heeft afgespeeld, hoe de mensen zich voelden en welke ingrijpende dingen hier wel niet zijn gebeurd.

"De Overijsselse Vechtstreek" is een boekje wat wij ontvingen van Albert van der Vegt. Het is door Willem Boxma geschreven en verteld de geschiedenis over het ontstaan en leven langs weerszijden van de Vecht. De schrijver speurde de verhalen die achter een landgoed, een boerderij, een plas of een heuvel op en legt deze vast in dit prachtige historische boekje wat voorzien is van prachtige zwart/wit foto's.

En daar waar de Vecht zich even voorbij de buurtschap Genne in het Zwarte Water stort en waar het Stadsbroek in de Mastenbroekerpolder ligt, daar is de plek waar ik met mijn lieve vrouw ga wonen. Dit is dus de laatste inzending van mijn hand. Ik heb het werk als archivaris met veel plezier gedaan en u met deze rubriek proberen te vertellen wat er zich in het soms lange verleden in onze contreien heeft afgespeeld. Ik wil u hartelijk bedanken voor de reacties die ik mocht ontvangen. Wij zullen elkaar nog wel eens ontmoeten bij de diverse gelegenheden inzake de HKO.

't Giet ow goet bi'j al wa'j doet.

Gerrit Volkerink

Activiteiten HKO

De eerste jaarvergadering van 2010 is op **donderdag 18 maart 2010, om 20.00 uur.**

Inlooptijden: Iedere eerste donderdag van de maand.